

ULANDSMAGASINET

NOVEMBER 2013

F A G B E V Æ G E L S E N I U D V I K L I N G S L A N D E N E

Migrantarbejdere – verdens rejsende underklasse

Ulandssekretariatet
LO/FTF Council

Migranter – De moderne slavearbejdere

Globaliseringen, væksten, den hurtige kommunikation og effektive transport har skabt grundlaget for et problem, der fortsætter med at vokse: Den ludfattige migrantarbejder, der arbejder under kummerlige forhold, uden rettigheder og på et eksistensminimum.

Problemet er skabt af to forhold: For det første har den globale vækst øget efterspørgslen på billig arbejdskraft, som man ikke kan rekruttere lokalt i modtagerlandene. Og for det andet har den ekstreme fattigdom og manglende fordeling af vækst i afsenderlandene skabt et udbud af mennesker, der vil gøre hvad som helst for at slippe ud af den onde fattigdomscirkel.

Verdensbanken forudsiger, at den migrerende arbejdskraft vil stige med 10 procent om året i de kommende år. Og der er behov for at gøre noget for at begrænse strømmen af migranter og samtidig gøre vilkårene bedre for dem, der tager chancen i et fremmed land.

Derfor skal vi arbejde for at skabe vækst, beskæftigelse og anstændige job for de fattige mennesker i verden, så de får færre grunde til at rejse – og der skal gøres en indsats for migrantarbejderne i de lande, hvor de arbejder.

Det sidste er svært, for migrantarbejderne arbejder typisk under slavelignende forhold i mellemindkomstlande, uden for rækkevidden af dansk bistand. Derfor bør vi revidere de danske regler for, hvor man kan yde bistand, så det bliver muligt at komme denne voksende gruppe af udsatte mennesker til hjælp.

Ifølge Verdensbanken er mindst 215 millioner mennesker flyttet fra deres eget land for at arbejde i et andet, og i 2012 sendte de, ud af deres hårdt tjente penge, ikke mindre end 2.886 milliarder kroner til deres hjemlande for at holde familien i live og i uddannelse. Migrantarbejderne fortjener en bedre behandling.

Dette nummer af Ulandsmagasinet sætter fokus på migrantarbejdernes rystende vilkår.

God læselyst!

Marie-Louise Knuppert
LO-sekretær
Formand for Ulandssekretariatet

Bente Sorgenfrey
Formand for FTF
Næstformand for Ulandssekretariatet

Udgiver: Ulandssekretariatet, Islands Brygge 32D, 2300 København S
Telefon: 33 73 74 40.
E-mail: mail@loftf.dk, www.ulandssekretariatet.dk
Ansvarshavende redaktør: Mads Bugge Madsen
Redaktion: Gladis Johansson (redaktør), Lene Frøslev og Carsten Flint Hunneche

Forsidefoto: Matilde Gattoni

Grafisk tilrettelæggelse: Koefoed/Ægir

Tryk: Thomsen Offset A/S

Oplag: 5.000

Ulandsmagasinet er produceret med støtte fra Danida

ISSN 1603-5232

Indhold

VM-stadions i Qatar bygges af slavearbejdere	3
Gamle regler stavnsbinder migranter	4
Tredje gang er måske lykkens gang	6
Udnyttet – også i Danmark	8
Hjælper deres familier ud af fattigdom	8
Milliarderne strømmer rundt i verden	10
Jagten på det gode liv	12
Arvellas liv blev rykket op med rode	14
Migranternes hvem, hvad, hvor	16

VM-stadions i Qatar bygges af slavearbejdere

Qatar har 2 millioner indbyggere og hele 1,2 millioner migrantarbejdere. Og byggerierne til VM i fodbold 2022 ventes at trække mellem en halv og en hel million flere til.

I oliestaten Qatar tvinges tusindvis af migrantarbejdere fra Nepal og Indien til at arbejde under slavelignende vilkår i 50 graders varme. Det er dem, der lægger alle stenene til prestigebyggerierne til VM i fodbold i 2022.

Ganesh drømte om at komme hjem til landsbyen i Nepal som en rig mand og bygge et stort hus til sin mor. Den unge mand var bare 16 år, da hans forældre betalte en mindre formue til en rekrutterings-agent, for at Ganesh kunne få et job i byggeindustrien i den rige oliestat Qatar i Den Persiske Golf.

Her skulle han være med til at bygge den nye by, der skal bruges til de kommende verdensmesterskaber i fodbold i 2022. Men efter bare to måneder i Qatar blev liget af Ganesh sendt retur til forældrene. Den raske og stærke dreng var død af et hjertetilfælde, sagde hans arbejdsgivere.

Dermed skrev Ganesh sig ind i en dystre statistik. Ifølge avisen The Guardian er 44 nepalesiske migrantarbejdere i Qatar døde på bare to måneder fra juni til august i år. Over halvdelen af dem er officielt døde af hjertetilfælde.

Ganesh var én af mange tusinder migrantarbejdere fra det sydlige Asien – især Nepal og Indien – som arbejder i Qatar under slavelignende forhold i 50 graders varme.

De er med til at bygge de byer, hotel-

ler, lufthavne, motorveje og stadions, som skal bruges af verdens bedste fodboldspillere og deres fans til verdensmesterskaberne om ni år.

Allerede nu arbejder der 1,2 millioner migrantarbejdere i Qatar. I årene frem til 2022 regner man med, at yderligere en halv til en hel million migrantarbejdere kommer til.

MODERNE SLAVERI

Den internationale, faglige sammenslutning IFS kalder forholdene i Qatar for moderne slaveri og tvangsarbejde. Og organisationen vurderer, at op mod 4.000 arbejdere vil dø ligesom Ganesh inden for de næste ni år på grund af de horrible vilkår på byggepladserne.

”På trods af mere end to års dialog med FIFA (den internationale fodboldor-

ganisation) og Qatar, er der ikke taget nogen reelle skridt til at garantere arbejdernes fundamentale rettigheder, som de er sikret i international lovgivning,” siger generalsekretær i IFS, Sharan Burrow.

Den britiske avis The Guardian har i en række artikler afsløret, at migrantarbejdere i Qatar:

- arbejder 12 til 15 timer om dagen uden pauser
- ikke får deres løn
- ikke får mad
- nogle gange ikke får drikkevand
- bor i mange sammen i faldefærdige rottereder
- ikke får hjælp under sygdom
- får inddraget deres pas
- ikke kan få lov til at finde andet arbejde eller rejse hjem

KRAV OM INDGRIBEN

Forholdene for arbejderne i Qatar har ført til mange protester i Vesten. Organisationer for menneskerettigheder, international fagbevægelse, FN og fodboldspillernes internationale organisation

har krævet, at landets myndigheder skridt ind og forbedrer forholdene.

”Regeringen i Qatar er nødt til at tage ansvar for migrantarbejderne i landet. Først og fremmest ved at samarbejde med ansvarlige rekrutterings-firmaer for at sikre en etisk rekruttering af arbejdere. Der er behov for love, der sikrer arbejdernes ret til at danne fagforeninger og afvise at påtage sig farligt arbejde,” mener Sharan Burrow fra IFS.

FIFA, den internationale fodboldorganisation, har udtrykt ”bekymring” og lovet at tage sagen op med Qatars myndigheder. Men FIFA’s præsident Sepp Blatter har afvist, at organisationen kan gøre noget ved migranternes forhold.

Og forbedringer ser ud til at have lange udsigter. For problemerne for migrantarbejderne opstår i et uigennemskueligt net af underleverandører, rekrutterings-firmaer og bolighejere, der har let spil på grund af Qatars ældgamle beduin-regler om, at arbejderne skal sponsoreres af en arbejdsgiver for at få et visum.

QATAR OG FODBOLD-VM

- Der bor 2 millioner statsborgere i Qatar.
- Dertil kommer 1,2 millioner migrantarbejdere, der udfører næsten alt manuelt arbejde i landet.
- Frem til VM i fodbold 2022 skal der investeres 100 milliarder dollar i ny infrastruktur.
- Der skal bygges en helt ny by, Lusail City, 10 nye stadions, et finale-stadion til

90.000 tilskuere, en ny lufthavn og nye vejanlæg.

- Det ventes, at der til arbejdet skal bruges yderligere mellem en halv og en hel million migrantarbejdere.
- Vilklarene for migrantarbejdere i Qatar er de samme i blandt andet Saudi-Arabien, Forenede Arabiske Emirater, Kuwait og Malaysia.

Gamle regler stavnsbinder migranter

Migranterne i Qatar er stavnsbundet til arbejdsgiverne under slavelignende forhold.

Det skyldes ældgamle beduin-regler. Oprindeligt skulle de sikre beskyttelse. I dag virker reglerne helt omvendt. Oven i skylder mange migranter formuer til lånehajere.

De gamle beduin-regler Kafala stammer fra traditionerne for arabisk gæstfrihed. Reglerne skulle sikre, at arbejderne blev beskyttet af arbejdsgiveren. Men i dag er det lige det modsatte, der sker.

For at få visum til Qatar skal migrantarbejderne nemlig ’sponsoreres’ af en arbejdsgiver.

Og som sponsor – kafeel – får arbejdsgiveren fuld råderet over arbejderne. Han kan selv bestemme lønnen... og om han vil udbetale lønnen. Han bestemmer hvor mange timer, der skal arbejdes. Hvordan der skal arbejdes. Hvor arbejderne skal bo.

Sponsoren kan også nægte arbejderne at sige det hårde job op og finde et andet. Og hvis arbejderne vil rejse hjem, skal de først have tilladelse af sponsoren til at rejse ud af landet.

DYBT FORGÆLDEDE

Migrantarbejderne i Qatar kommer ofte fra fattige landbrugsområder i Nepal og Indien. I deres hjemlande bliver de lovet gode job og høje lønninger af rekrutterings-agenter, der dog først lige skal have mellem 1.000 og 10.000 dollar for at skaffe kontakt til en ’sponsor’ i Qatar. Så mange penge har de færreste. Så ofte er arbejderne nødt til at låne pengene til skyhøje renter på op til 35 procent.

Migrantarbejdere i Qatar bor – ligesom i mange andre lande – stuvet sammen i lejekaserner og arbejdslejre, som de lejer af arbejdsgiveren.

Men løfterne om job til en god løn, der kan betale de dyre lån tilbage, bliver sjældent indfriet.

FAGFORENINGER ER FORBUDT

Sponsoren inddrager som noget af det første arbejdernes pas. Det betyder, at de ikke kan færdes andre steder end mellem arbejdspladsen og de uhumsk lejekaserner og arbejdslejre, som sponsoren lejer ud til arbejderne.

Det er almindeligt at arbejde 12-15 timer hver dag, og ofte sørger sponsoren bare for et enkelt måltid mad om dagen.

Det er forbudt for migrantarbejdere at organisere sig i fagforeninger eller på anden måde forbedre vilkårene. Og det har fået den nepalesiske ambassadør til at kalde forholdene "et åbent fængsel".

Nogle arbejdere forsøger at stikke af. Men bliver de fanget af politiet uden pas, risikerer de at blive sat i fængsel. Enkelte af arbejderne har held til at opsøge deres lands ambassader i håbet om, at de vil hjælpe dem til at komme hjem.

FN's internationale arbejdsorganisation ILO har opfordret Qatar til at ophæve Kafala-systemet og kalder migrantarbejdernes forhold for "tvangsarbejde".

OVERTRÆDELSER AF RETTIGHEDER

Den internationale, faglige sammenslutning IFS har udpeget seks områder, hvor arbejdernes internationale rettigheder bliver overtrådt:

- Agenter og sponsorer udsteder falske løfter om typen af arbejde
- Arbejdsgivere overtræder forpligtelser om løn og arbejdsvilkår
- Kontrakter med migrantarbejdere bliver ikke respekteret i Qatar
- Arbejdere sætter sig i gæld til høje renter hos rekrutterings-agenter og pengeudlånere
- Arbejdsgivere tilbageholder migranternes pas
- Arbejdere er tvungne til at bo i overbefolkede lejre og nægtes at etablere fagforeninger.

KILDER: IFS, THE GUARDIAN, AL JAZEERA, THE EXPRESS, DEUTSCHE WELLE, MIDDLE EAST ONLINE.

Tredje gang er måske lykkens gang for Marilou

▼ TEKST OG FOTO: MADELINE ROMERO · ULANDSMAGASINET NOVEMBER 2013

Det er vanskeligt at tjene penge til et nogenlunde komfortabelt liv i Filippinerne, mener Marilou Monge. To gange tidligere har hun arbejdet i udlandet. Nu vil hun ud for tredje gang for at skabe et bedre liv for sig selv – og ikke mindst for sine børn.

Marilou Monge smiler ved tanken om første gang, hun havde besluttet sig for at forlade sit hjemland Filippinerne for at arbejde i udlandet. Det krævede overtalelse. For kvinden i rekrutterings-bureauet tvivlede mildest talt på, at lille, tynde Marilou kunne varetage et hårdt job som husarbejder i udlandet.

Men Marilou insisterede og talte så godt for sin sag, at kvinden til sidst bad hende gøre sine papirer klar til en ansøgning. Det var i 1986, og Marilou var 23 år. I dag er hun 50, mor til to børn og i gang med at søge om sit tredje ophold som migrantarbejder i udlandet.

AFSLAG PÅ AFSLAG

Det var frustration over ikke at kunne finde arbejde hjemme i Manila, Filippinernes hovedstad, der fik Marilou Monge til at blive migrantarbejder. Selv om hun havde haft held til at få en uddannelse som laborant, så endte alle hendes forsøg på at få job i Filippinerne med et afslag.

Efter to år med tilfældige, midlertidige job, fik Marilou en dag et brev fra en gammel skolekammerat. Hun var blevet husarbejder i Mellemøsten. Det brev gjorde udslaget: Marilou ville søge arbejde i udlandet, så hun kunne tjene penge.

Og sådan endte Marilou hos kvinden i rekrutterings-bureauet, opsat på en ny chance i et nyt land.

ARBEJDE NON STOP

I næsten tre år arbejdede Marilou som hushjælper hos en familie i Malaysia. Hun gjorde rent, vaskede tøj, lavede mad og passede familiens tre piger på 3, 5 og 12 år. Hendes arbejdsdag begyndte klokken 5 om morgenen og sluttede som regel omkring klokken halv 9 om aftenen. I den første tid uden fridage:

”Jeg havde alligevel ingen steder at gå hen, og jeg ville også gerne tjene så mange penge som muligt,” siger Marilou.

En dag bad hun dog alligevel om en ugentlig fridag – og fik den. Hun havde opdaget en forening for filippinske hushjælpere i Malaysias hovedstad Kuala Lumpur. Her fandt hun et sammenhold med andre – mange af dem ligesom hende selv med uddannelser, de aldrig havde kunnet bruge i Filippinerne.

FOR BØRNEGENES SKYLD

Måske var det hjemve, eller måske var det møderne med de andre hushjælpere, der en dag fik Marilou til at sige til sig selv: ”Jeg er mere end bare en tjenestepige. Mit liv skal være bedre end det her.” Og så besluttede hun sig for at tage hjem.

Det blev til otte år i Manila, før Marilou igen indså, at det var i udlandet, hun kunne tjene penge til at skabe sig et bedre liv. Ikke mindst for de to børn, hun i mellemtiden havde fået. I Filippinerne koster uddannelse penge – og det var penge, som Marilou ikke var i stand til at spare sammen derhjemme.

Hun efterlod sine to små piger hos sin søster og fløj til Taiwan.

”Jeg tog beslutningen for børnenes skyld,” siger Marilou.

MISTEDE SIN DATTER

I Taiwan fik Marilou job på en elektronikfabrik, hvor hun arbejdede op til 12 timer om dagen.

”Det var typisk, hårdt samlebandsarbejde,” fortæller hun.

Men Marilou tjente penge, hun kunne sende hjem til sine døtre, og hun fik oven i købet lønforhøjelse for sin flittige indsats. Hun havde netop skrevet en ny kontrakt for to år, da hun fik et telefonopkald hjemmefra. Hendes ældste datter var død af virus-sygdommen dengue-feber.

Marilou hastede hjem og husker tydeligt, hvordan hun græd og græd hele vejen hjem i flyet.

”Alle vores ofre havde mistet deres mening. Jeg bebrejdede mig selv for ikke at have været der for min datter. Havde jeg været der, havde jeg opdaget, at noget var galt. Jeg var tilbage til nul,” fortæller Marilou.

Hun besluttede at sige sit job i Taiwan op og blive hjemme hos sin eneste datter – som knap kunne kende hende efter to års fravær. Hun havde været to år, da Marilou rejste, og for lille til rigtig at huske sin mor.

ALLE GODE GANGE TRE

Siden har Marilou boet i Manila. Hun har fået endnu en datter og klarer nogenlunde dagen og vejen for sig selv og døtrene, der i dag er 12 og 16 år. De seneste tre år har hun oven i købet haft held til at finde et job som laborant på en sæbefabrik uden for Manila.

”Vi klarer os. Livet er okay,” siger Marilou.

Hun kigger rundt i sin trange lejlighed, og så tilføjer hun:

”Men det kunne blive bedre.”

Det ”bedre” håber hun at kunne opnå, når hendes ansøgning til et job i Australien som laboratorietekniker under det filippinske migrant-program går igennem.

Hendes drøm om at skabe sig et bedre liv uden for Filippinerne er stadig lige stærk. Men denne gang vil hun have børnene med:

”Jeg tager af sted først, og så henter jeg pigerne over. Livet vil være bedre for dem der.”

Marilou Monge håber, at Australien bliver hendes næste destination. Og denne gang vil hun have døtrene med.

Økonomisk vækst kaster ingen job af sig

Rige filippinere tjener flere og flere penge. Men væksten kaster hverken flere eller bedre job af sig. Derfor arbejder flere end ni millioner filippinere i udlandet.

Økonomisk krise er ikke noget, man taler om i Filippinerne. Tværtimod har landet de seneste 10 år haft en pænt stor økonomisk vækst på gennemsnitligt 4,8 procent. I Danmark er væksten under 1,5 procent.

Det er bare kun de færreste – og rigeste – der vinder på væksten. Den skaber hverken flere eller bedre job til almindelige filippinere. Tværtimod vokser den såkaldt uformelle – eller sorte – økonomi, hvor jobbene er usikre, dårligt lønnede og uden goder som løn under sygdom.

MIGRANTER HOLDER LANDET OPPE

Derfor arbejder over ni millioner filippinere i udlandet. Det svarer til hver 10. filippiner – eller en fjerdedel af landets arbejdsstyrke. En stor del af migrantarbejderne

er kvinder, der efterlader deres børn hos bedsteforældre eller søskende for at arbejde som husarbejdere i udlandet.

Hvert år sender migrantarbejderne 130 milliarder kroner hjem til familierne i Filippinerne. Det er landets største indtægt i udenlandsk valuta og en betydelig del af Filippinernes økonomi.

STATSLIG EKSPORT

Filippinerne har i årevis bygget en del af sin økonomi på at eksportere migrantarbejdere til rigere dele af verden. Familierne hjemme i Filippinerne lever så af de penge, som migranterne sender hjem.

Det var den tidligere diktator Ferdinand Marcos, der i 1970'erne og 80'erne fik den idé, at problemerne med arbejdsløshed og fattigdommen måske kunne løses ved at eksportere arbejdskraften. Det lykkedes ikke. Men siden er det blevet officiel regeringspolitik, og staten opfordrer direkte filippinere til at søge ud.

Det betyder, at der på flere områder ligefrem mangler hænder. Det gælder for eksempel sygeplejersker i sundhedssektoren.

Drømmen om det gode liv har foreløbig ført disse to mænd fra Bangladesh over Italien og videre til Danmark. Her arbejder de illegalt på en byggeplads.

Udnyttets også i Danmark

ANTAL UDLÆNDINGE MED LØNINDKOMST I DANMARK

- I ALT 105.484 UDLÆNDINGE ER FULDIDSBSKÆFTIGEDE
- 25.086 KOMMER FRA 'DE GAMLE' EU-LANDE
- 18.022 KOMMER FRA NORDEN
- 25.866 KOMMER FRA 'DE NYE' EU-LANDE
- 36.509 KOMMER FRA LANDE UDEN FOR EU
- 17.039 STUDERER OG ARBEJDER MAX. 15 TIMER OM UGEN.

Hjælper deres familier ud af fattigdom

Mindst 215 millioner mennesker arbejder uden for deres eget hjemland. Og flere kommer til hvert år. Migrantarbejderne sender milliarder af kroner hjem til deres familier.

Når en filippinsk husarbejder i Singapore eller egyptisk oliearbejder i Saudi-Arabien sender penge hjem til sine børn i Manila eller Kairo, får de verdens økonomi til at dreje en smule hurtigere.

Migrantarbejderne er nemlig en del af

kæmpe pengemaskine, der tæller milliarder af kroner, uanset om der er finanskriser og økonomisk nedtur i USA eller Europa.

Mindst 215 millioner mennesker er flyttet fra deres eget land for at arbejde i et andet. Og hvert eneste af dem sender i gennemsnit knap 7 dollar – eller omkring 38 kroner – om dagen hjem til familien.

Disse pengeoverførsler fra migrantarbejderne kaldes for remitter, og på årsbasis bliver de til svimlende summer.

FLERE OG FLERE SENDER PENGE HJEM

I 2012 sendte migrantarbejderne i alt 534 milliarder dollar hjem. Det svarer til 2.886 milliarder kroner – alene sidste år. Og Verdensbanken siger i sin seneste rapport

om migration og remitter, at tallet vil stige omkring 10 procent om året.

Det er særligt de olierige stater i Golfen, der tiltrækker mange migrantarbejdere fra især Asien og Mellemøsten. De høje priser på olie betyder, at der bliver bygget og investeret massivt i de arabiske Golf-lande.

PENGENE GÅR TIL UDVIKLINGSLANDE

Omkring 75 procent af migrantarbejdernes penge bliver sendt til udviklingslande. Og i mange lande overstiger remitterne langt den bistand, der sendes fra den industrialiserede verden. Faktisk er de samlede remitter tre gange større end verdens samlede udviklingsbistand.

De største modtagere af remitter er de

Der bliver snydt med tilladelserne til at arbejde og opholde sig i Danmark, og mange migrantarbejdere ender på det sorte arbejdsmarked i kløerne på danske eller udenlandske bagmænd.

Nepalesiske kokke, kinesiske vaskeriarbejdere og ukrainske landbrugsarbejdere er blot nogle af de migrantarbejdere, som arbejder i Danmark.

Mange af dem bliver udnyttet af deres arbejdsgiver og arbejder alt for mange timer til en alt for lav løn – også selv om de både har opholds- og arbejdstilladelse i Danmark. Og de, der ikke har papirerne i orden og derfor arbejder på det sorte marked, bliver nogle gange budt slaveliggende vilkår.

LANGE ARBEJDSDAGE

To konkrete eksempler stammer fra den kendte restaurant Indian Taj i København.

Her arbejdede to kokke fra Nepal i årevis 12-14 timer om dagen til bare 6.000 kroner om måneden. Restaurantens i alt fem kokke boede i en lejlighed, som de lejede af arbejdsgiveren til en høj husleje.

Den ene af de to nepalesiske kokke endte med at blive fyret, fordi arbejdsgiveren beskyldte ham for at stjæle mad. Den anden blev smidt ud af Danmark,

fordi reglerne for opholds- og arbejdstilladelser ikke var overholdt.

Begge kokke gik til fagforbundet 3F, der har rejst millionkrav mod arbejdsgiveren.

IKKE ANSTÆNDIGT ARBEJDE

Forholdene for de to migrantarbejdere er beskrevet i Fagbladet 3F. Og de er langt fra de eneste migrantarbejdere, som 3F fører sager for.

Forbundets konsulent på arbejdsmarked og integration Anthony Sylvester siger til Ulandsmagasinet, at sagerne er typiske for, hvad der foregår på det, han kalder 'det alternative arbejdsmarked' – altså sort arbejde.

"Især i de senere år er der rigtigt mange, der ikke har et anstændigt arbejde her i Danmark," siger han.

BILLIG ARBEJDSKRAFT

Ifølge Anthony Sylvester er der godt 100.000 registrerede migrantarbejdere i Danmark.

Omkring halvdelen er borgere fra EU-lande, blandt andet østarbejdere fra de nye, østeuropæiske EU-lande som Polen, Bulgarien og Rumænien. De arbejder ofte i byggeriet og landbruget, men også på hoteller og vaskerier.

Andre igen kan være specialister, der er kommet til Danmark på den såkaldte green card-ordning for at søge arbejde som læger, it-konsulenter eller ingeniører.

Eller det kan være udenlandske studerende, der har fået opholdstilladelse for at læse i Danmark og må arbejde højst 15 timer om ugen.

Men fælles for såvel højtuddannede, ufaglærte og studerende er, at de ofte ender som taxa-chauffører eller som billig arbejdskraft på det sorte arbejdsmarked.

Oven i de registrerede migranter kommer dem, der ikke er registrerede og derfor arbejder illegalt i landet. Ingen ved, hvor mange det er, men 3F gætter på, at tallet er højt.

Stort set alt manuelt arbejde i Qatar udføres af migrantarbejdere.

to folkerige lande Indien og Kina, som sidste år modtog 136 milliarder dollar – eller 734 milliarder kroner – fra migrantarbejdere. I Asien er Filippinerne den næststørste modtager af remitter.

For nogle mindre lande udgør remitter op mod halvdelen af landets bruttonationalprodukt. Det gælder for eksempel Tadsjikistan og Kirgisistan i Centralasien og

Liberia og Lesotho i Afrika. Og i et land som Nepal udgør remitter knap en fjerdedel af landets bruttonationalprodukt.

MINDRE FATTIGDOM

Ifølge Verdensbanken hjælper migrantarbejdernes pengestrømme til at formindske voldsom fattigdom i hjemlandet og skabe bedre levevilkår.

Banken konstaterer, at familierne i hjemlandene som regel bruger flere penge på sundhed og uddannelse, får bedre adgang til information, computere og mobiltelefoner og investerer flere penge i små virksomheder.

STORE OMKOSTNINGER

Men det er dyrt at sende pengene hjem. I gennemsnit går næsten 10 procent af beløbet til at betale de firmaer, der sender pengene fra land til land.

Internationalt arbejder man på at sænke omkostningerne til højst fem procent – blandt andet ved at udvikle mulighederne for at overføre penge via mobiltelefonen.

Det ville spare migrantarbejderne til sammen 16 milliarder dollar – eller 86 milliarder kroner – hvert eneste år.

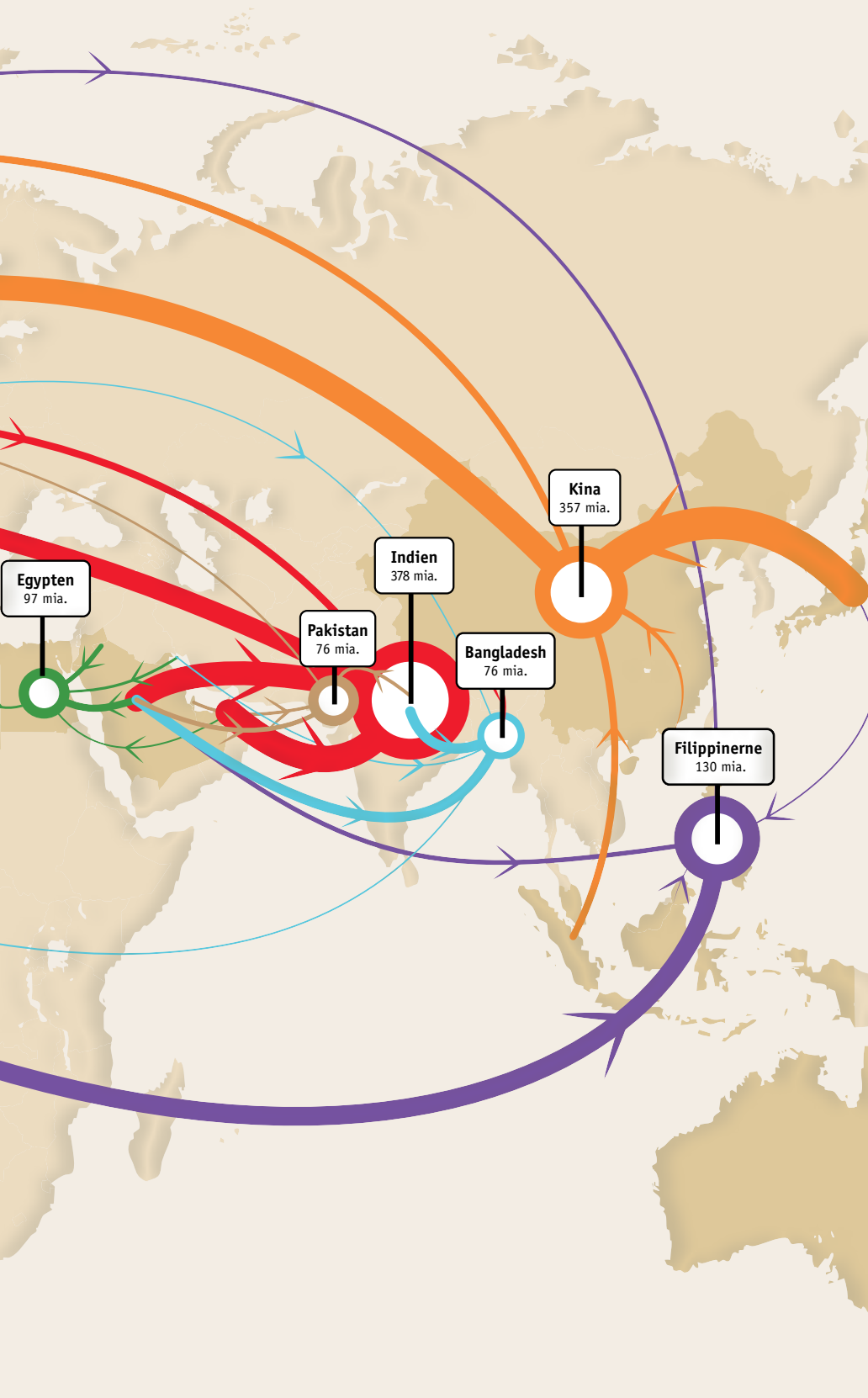
Verdensbanken: Den Internationale Bank for Genopbygning og Udvikling, blot kendt som Verdensbanken, er en international organisation med 187 medlemslande. Ved hjælp af indbetalinger fra medlemslandene yder Verdensbanken kredit til fattige lande.

2.886.000.000.000 kroner sender migranter hjem

Det er enorme summer, migrantarbejdere samlet set sender tilbage til deres familier. Sidste år var det næsten tre tusind milliarder kroner. Især fra USA sendes rigtig mange penge til hjemlande i alle verdens regioner. Og Indien er det land i verden, der sendes flest penge til.

De fem største pengestrømme til verdens otte største modtagerlande (i milliarder kroner)

Indien	Kina	Filippinerne	Mexico	Nigeria
Forenede Arabiske Emirater 77,0	Hong Kong 94,2	USA 54,1	USA 125,2	USA 33,1
USA 58,6	USA 72,7	Saudi-Arabien 14,3	Guatemala 0,8	Storbritannien 21,0
Saudi-Arabien 41,2	Japan 24,0	Canada 10,4	Canada 0,6	Chad 7,5
Storbritannien 21,1	Singapore 21,9	Malaysia 6,3	Spanien 0,5	Italien 7,0
Bangladesh 20,1	Canada 21,8	Japan 5,8	Tyskland 0,1	Cameroon 5,2

Fakta om remitter

- De penge, migrantarbejdere sender hjem til familien, kalder man for remitter.
- 2.886.000.000.000 – eller 2.886 milliarder – danske kroner blev sendt hjem i 2012 på verdensplan. Det er en halv gang mere end Danmarks bruttonationalprodukt. Eller næsten fem gange det samlede danske statsbudget.
- 75 procent af remitterne sendes til udviklingslande, og beløbet er tre gange så stort som verdens samlede udviklingsbistand.
- Antallet af migranter stiger hvert år, og mængden af penge, der sendes hjem, ventes også hvert år at stige med næsten 10 procent.
- I 2015 ventes migranterne at sende 3.702 milliarder kroner hjem. Det er godt 800 millioner mere end i 2012.

Top 10 lande der modtager flest remitter

I milliarder kroner (2011).

1. Indien 378
2. Kina 357
3. Filippinerne 130
4. Mexico 130
5. Nigeria 113
6. Egypten 97
7. Pakistan 76
8. Bangladesh 76
9. Vietnam 49
10. Libanon 38

KILDER: WORLD BANK, THE ECONOMIST, WIKIPEDIA, FINANCIAL TIMES, PROFESSOR PHILIP MARTIN, UNIVERSITY OF CALIFORNIA.

Egypten	Pakistan	Bangladesh
Saudi-Arabien 21,4	Saudi-Arabien 14,0	Indien 30,7
Jordan 14,4	Indien 10,4	Saudi-Arabien 7,2
Kuwait 8,2	Forenede Arabiske Emirater 8,1	Kuwait 4,7
Libyen 7,8	Storbritannien 7,2	Storbritannien 4,0
Forenede Arabiske Emirater 3,5	Qatar 5,8	USA 3,2

Jagten på det gode liv

For 23 år siden indledte Guillermo Aburto ligesom tusindvis af andre nicaraguanere jagten på et bedre liv i nabolandet Costa Rica. Indtil videre forgæves. Diskrimination, udnyttelse på arbejdspladsen og fattigdom er en del af migrantarbejdernes hverdag.

De tusindvis af bliktage i den fattige bydel La Carpio i den nordvestlige udkant af Costa Ricas hovedstad San José er nærmest groet ind i landskabet.

Her bor 5.000 familier og lidt over 32.000 indbyggere, klemte inde mellem Costa Ricas to mest forurenede floder Río Virilla og Río Torres mod syd og nord – og mod vest en åben, ildelugtende losseplads, der hver dag modtager 700.000 ton affald fra San José.

Blikhusene i La Carpio har beboerne selv bygget. De første skød op i 1993, flere kom hurtigt efter, og i dag er bydelen et af de fattigste områder i det mellemamerikanske land. Det er også det område i Costa Rica, som har den største koncentration af nicaraguanske migrantarbejdere. De udgør omtrent halvdelen af beboerne i La Carpio.

En af dem er Guillermo Aburto, en 43-årig bygningsarbejder, der i en alder af 20 år besluttede at forlade sin mor og sine søskende i Nicaragua og søge lykken syd for grænsen i Costa Rica.

HELVEDE I SUKKERRØRENE

I dagevis vandrede Guillermo og fire af hans venner gennem regnskov og over bjerge fra hjembyen Diriamba lige syd for Nicaraguas hovedstad Managua. Og på ottende dag nåede de så deres bestemmelsessted Boca Arenal de San Carlos i det nordlige Costa Rica.

De fem venner var udmattede og sultne, og det var helt afgørende for deres overlevelse at finde et job.

Det fandt de i en sukkerrørsplantage. Med en arbejdsdag på over 12 timer, ekstremt lav løn og ydmygende arbejdsforhold.

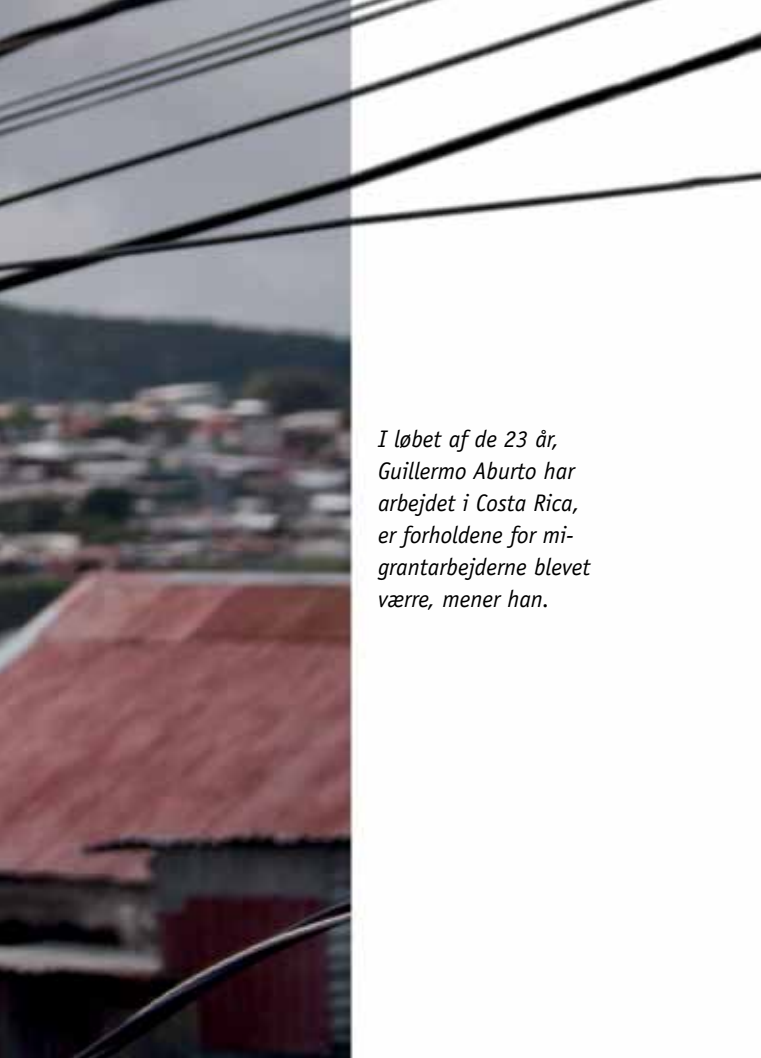
"At arbejde der var som at være i helvede. For at skære sukkerrør skal der først sættes ild til plantagen, og så går arbejderne bag flammerne og skærer rørene med kniv for at forberede jorden til næste såning. Det var et helvede. Og der var vi i to år," fortæller Guillermo.

Drømmen om at skabe sig et bedre liv får Guillermo og hans venner til forlade sukkerrørene og søge til Costa Ricas hovedstad San José i håbet om bedre arbejdsforhold, der tillader dem "ikke at leve godt, men at overleve," som Guillermo formulerer det.

MERE SNYD I DAG

Men billedet ændrer sig nu ikke meget, og som årene er skredet frem, er det bare blevet værre. Guillermo og hans venner fandt arbejde i byggeriet i San José. Lønnen var lige så ringe som i sukkerrørene. Til gengæld var livet ikke så kompliceret for migrantarbejderne, som de er nu, siger Guillermo:

"I dag snyder og udnytter man migrantarbejderne mere. Man

I løbet af de 23 år, Guillermo Aburto har arbejdet i Costa Rica, er forholdene for migrantarbejderne blevet værre, mener han.

hyrer ham for en måned ad gangen, og man fyrer ham, uden at han har ret til noget. Eller man betaler ham ikke hans løn og snyder ham for andre goder, han har ret til, også forsikring. Efterhånden er situationen meget kompliceret og miljøet meget forandret,” fortæller Guillermo.

I fire år arbejdede Guillermo for eksempel for et byggefirma, der holdt en del af hans løn tilbage på en opsparingskonto. Men efter de fire år gik firmaet konkurs, og så stod migrantarbejderne tilbage helt ubeskyttede. De så heller intet til de penge, som de over fire år havde sparet op så omhyggeligt.

Oven i de elendige arbejds- og livsvilkår kommer den ensomhed, som mange nicaraguanske migrantarbejdere oplever over at have forladt deres familie i hjemlandet.

BRISTEDE DRØMME

Efter 23 år i Costa Rica må Guillermo Aburto konstatere, at hans drømme om det gode liv i Costa Rica måske aldrig bliver indfriet. Diskrimination, udnyttelse på arbejdspladsen og fattigdom er stadig en del af migrantarbejdernes hverdag.

Til gengæld har han nu fået opholdstilladelse i Costa Rica. Og for et par år siden besluttede han sig for at blive selvstændig for at forsøge at styre uden om dårlig behandling, elendig løn og ydmygelse.

Det har dog ikke sikret ham og hans familie økonomisk stabilitet. I perioder har han været uden arbejde i to eller tre måneder, og så har familien overlevet på hans kones indtægt. Flere gange er familien gået i seng klokken 5 om eftermiddagen – fordi der ikke engang var penge til et måltid mad.

Fagligt samarbejde skal hjælpe migranter i Costa Rica

Omkring en halv million nicaraguanere arbejder i nabolandet Costa Rica, mange af dem illegalt. En ny fagforening skal forbedre deres arbejdsvilkår.

En ejer af en bananplantage i Costa Rica havde fundet en smart fidus. Han udbetalte arbejderne løn i plastikpoletter til en værdi af seks dollar stykket. Med en løn i poletter var arbejderne tvunget til at købe deres varer i plantageejerens butikker. De kunne naturligvis også få dem ombyttet til kontanter. Men så var værdien pludselig faldet til fem dollar per polet.

Eksemplet er bare et af mange på, hvordan de flere end 450.000 nicaraguanske migrantarbejdere i nabolandet Costa Rica bliver groft udnyttet.

”De udsættes for overtrædelser af adskillige af arbejdstageres rettigheder. Det gælder for eksempel for højt timetal, ingen betaling for overtid, underbetaling og mangel på social sikring.”

Det fortæller Carlos Guzmán, faglig præsident for fagforeningen ANEP-FNT. Fagforeningen har eksisteret i knap et år og er et resultat af et samarbejde mellem hovedorganisationerne FNT i Nicaragua og ANEP i Costa Rica. Den skal beskytte migrantarbejderne og sikre, at deres rettigheder bliver overholdt – hvad enten de opholder sig legalt eller illegalt i landet.

Fagforeningen arbejder for at udbrede kendskabet til rettighederne blandt migrantarbejderne – og for at skride ind i konkrete sager. Som for eksempel, da arbejdere i en bananplantage for nyligt var blevet uretmæssigt fyret. Fagforeningen fik samlet 100 af arbejderne og anlagde sag med kollektivt krav om erstatning.

”Resultatet var, at alle fik den løn, de havde krav på,” fortæller Carlos Guzman.

De mindst 450.000 migrantarbejdere arbejder primært i Costa Ricas landbrugssektor. Andre i blandt andet byggeri, restaurationer eller som hushjælpere.

Ulandssekretariatet støtter FNT i arbejdet på tværs af grænsen. Det samme gør FN's arbejdsorganisation ILO.

Den selvbyggede bydel La Carpio uden for Costas hovedstad er et af landets fattigste områder. Halvdelen af beboerne er migrantarbejdere fra Nicaragua.

Arvellas liv blev rykket op med rode

Med ét slag gik Dusengimana Arvella fra at være landarbejder i Tanzania til at være hjemløs i Burundi. Den burundiske kvinde er ligesom tusindvis af andre mennesker uden varsel blevet smidt ud af Tanzania, fordi de ikke havde arbejds- og opholdstilladelse.

▼ Én særlig morgen i september i år vil stå prentet i 20-årige Dusengimana Arvellas hukommelse for evigt.

Dagen begyndte som alle andre. Arvella var lige vågnet i sit lille hus på landet i Tanzanias vestlige Kigoma-provins. Forude ventede en arbejdsdag som alle andre i den unge landarbejders liv. Hun skulle arbejde i sine egne marker og i de af naboernes, som hun fik penge for at passe.

Arvellas lille datter på halvandet år tullede rundt i huset. Og selv havde hun

heller ingen anelse om, at hendes liv denne morgen ville blive rykket op ved rødderne. Hun vidste ikke, at politiet netop nu var på vej fra hus til hus for at arrestere migrantarbejdere, der opholdt sig og arbejdede i Tanzania uden at have orden i papirerne. Sådan som hun selv gjorde.

TRE MÅLTIDER OM DAGEN

Dusengimana Arvella var bare seks år gammel, da hendes familie – mor, far, Arvella og hendes to søskende – besluttede at forlade deres land, den lille afri-

kanske stat Burundi, der ligger klemmt inde mellem Tanzania, Rwanda og Congo.

Arvellas forældre var fattige og havde svært ved at skaffe mad på bordet til deres børn, og hendes far mente, at der var bedre muligheder for den lille familie i nabolandet Tanzania. Og der gik heller ikke lang tid, efter de havde slået sig ned i Kigoma-provinsen i Tanzania, før børnene fik tre måltider mad om dagen. Det var mere, end de havde været vant til i Burundi.

Sin lille datter og det tøj, de gik og stod i, er, hvad Arvella fik med sig, da hun uden varsel blev smidt ud af Tanzania. Hun ved ikke, hvad der er sket med resten af familien.

Afrikansk union skal gøre det lettere at krydse grænser

Masse-udvisningerne fra Tanzania af indvandrere fra nabolandene Burundi, Rwanda og Uganda synes stik mod den ånd, der ligger i EAC – East African Community.

Her forsøger de samme fire lande nemlig – sammen det femte land Kenya – at skabe en union i stil med EU. Målet er blandt andet at øge samarbejde og handel og dermed mulighederne for at tjene flere penge i hele regionen.

Masse-udvisningerne vil skabe uro i samarbejdet, men de viser også, hvor store udfordringer unionen har.

ENSARTEDE REGLER

En af de helt store udfordringer er netop arbejdskraftens frie bevægelighed – at arbejdere frit skal kunne flytte over grænserne og tage job i et af de andre lande – uden at risikere at opholde sig illegalt i landet, sådan som de udviste fra Tanzania har gjort.

Det kræver blandt andet, at man har harmoniseret arbejdstilladelser og id-kort.

Et nyt, fælles projekt mellem Ulandssekretariatet og DI (Dansk Industri) skal hjælpe med at fjerne forhindringerne for, at arbejdere frit kan tage job i landene. Det skal blandt andet ske ved at støtte arbejdsgivere og arbejdstagere i de fem lande, så de sammen kan lægge pres på EAC.

Tusinder af illegale arbejdere smides ud af Tanzania

Under navnet 'Operation Kimbunga' indledte Tanzania i september i år en razzia for at opstøve 35.000 migranter, der opholdt sig i landet uden at have opholds- og arbejdstilladelse i orden. Mange af dem havde boet i Tanzania i årevis, da de brutalt og uden varsel blev anholdt og udvist af landet – uden andre ejendele end det tøj, de gik og stod i. De fleste er tilflyttere fra nabolandene Burundi, Rwanda og Uganda.

KØB EN TILLADELSE

Mindst 15.000 mennesker fra Burundi og 7.000 fra Rwanda er blevet udvist, mange uden deres ægtefæller og børn, der er ladt tilbage i Tanzania. De udviste opholder sig under kritisable forhold i lejre på den anden side af grænsen.

Vil de tilbage til deres familier i Tanzania, kræver myndighederne, at de skal købe en arbejdstilladelse til 2.000 dollar – en svimlende pris for mange af migranterne.

KRIGENS SKYGGE

Jagten på nabolandenes migranter hænger formentlig sammen med den væbnede konflikt i det østlige Congo (DRC). Her menes Rwanda at støtte krigsherrerne og deres børnesoldater i oprørsgruppen M23. Gruppen bekæmpes af FN's mission MONUSCO, som Tanzania er en del af.

I forbindelse med udvisningerne er Burundi og Rwanda blevet beskyldt for at ønske at overtage magten i Tanzania. De to små lande har tilsammen 19 millioner indbyggere. Tanzania har 46 millioner.

KILDE: IRIN (INTEGRATED REGIONAL INFORMATION NETWORKS), TILKNYTTET FN.

Siden stiftede Arvella selv familie og boede nu sammen med sin mand og sit barn i Kigoma. Det var her, hendes liv og fremtid var. Troede hun.

MÅTTE EFTERLADE ALT

Arvellas mand var ikke hjemme denne morgen. Selv var hun stadig kun i undertøj, da hendes dør pludselig blev sparket ind, og adskillige uniformerede betjente masede sig ind i hendes hus. De beordrede hende ud af huset og op i en ventende lastbil. Nu.

Skrækslagen forsøgte hun at bede om lov til at tage tøj på. Men betjentene begyndte at slå hende, før hun kunne nå at sige noget, og slæbte hende halvnøgen ud af huset.

Uden for huset stod naboerne mål-løse og stirrede. Arvella var velkendt på egnen. Hun var vokset op her, hun var vellidt. Og hun havde aldrig selv så meget som overvejet, at hun var til gene for nogen.

Betjentene forbarmede sig og lod Arvella gå tilbage til huset efter sin datter og sit tøj. Alt andet måtte hun efterlade sig.

Arvella blev kørt til et lokalt fængsel. Her tilbragte hun et døgn, før hun blev deporteret.

ALT ER VÆK

Karubaro Transit Center ligger i et stenet, sandet landskab i det sydlige Burundi, tæt på grænsen til Tanzania. Luften er tyk af den søde duft af røgen fra eukalyptustræ.

De fleste af lejrens beboere er i gang med at tilberede deres frokost. Den består primært af majsmeal og bønner, som Røde Kors deler ud i lejren.

Her blev Arvella og hendes datter ført til fra fængslet, og det er her, Ulandsmagasinet møder hende.

Siden september har lejren huset hundredvis af de udviste burundiere, der for manges vedkommende har boet i Tanzania i årtier og for nogles vedkommende hele deres liv.

For Arvella var det umiddelbart en stor lettelse at komme til lejren efter den hårdhændede behandling, hun havde fået, siden hun blev arresteret. Men i dag føler Arvella sig fortvivlet over ikke at ane, hvad der nu skal ske. Om hun nogensinde kan vende tilbage til alt det, hun kender i Tanzania, og det liv, hun havde der.

"Jeg er bange for, at jeg har mistet alt," siger hun.

Arvellas mand er ligesom hende selv fra Burundi. Men ingen af dem har nogensinde søgt de tilladelser til at opholde sig og arbejde i Tanzania, som myndighederne kræver. Det alt for svært og alt for dyrt, siger Arvella.

Indtil videre har hun ikke kunnet få kontakt til sin mand i Tanzania. Han holder sig formentlig skjult af frygt for selv at blive udvist.

Migranternes Hvem Hvad Hvor?

KONVENTIONER SKAL BESKYTTE MIGRANTER

FN's konvention fra 2003 skal beskytte migrantarbejderes menneskerettigheder og garantere samme vilkår og arbejdsbetingelser som nationale arbejdere. Konventionen er anerkendt (ratificeret) af 47 lande, men ingen store modtagerlande. Heller ikke Danmark.

ILO's konvention om migrantarbejdere fra 1949 handler blandt andet om information om love og regler på arbejdsmarkedet. Et supplement fra 1975 pålægger at respektere migrantarbejderes menneskerettigheder.

ILO's konvention fra 1957 forbyder nogen form for tvangsarbejde som: Politisk tvang eller straf. Middel til at øge økonomisk udvikling. Middel til at opretholde arbejdsdisciplin. Straf for strejker. Eller som middel til forskelsbehandling.

HVOR MANGE MIGRANTER FINDES DER?

FN vurderer, at godt 215 millioner mennesker bor og arbejder i et andet land end deres eget. Det svarer til godt tre procent af verdens syv milliarder mennesker. Dertil kommer 700 millioner, der er migranter inden for deres eget lands grænser.

I alt er 13 procent af verdens befolkning altså migrantarbejdere. 48 procent af migranterne er kvinder. 52 procent er mænd.

Voksende befolkninger, globalisering og klimaforandringer vil øge antallet af migranter til at stige fremover.

HVAD ER MIGRANTER?

Der findes flere definitioner på migranter:

1. Migranter er mennesker, der flytter til et andet land end det, de normalt bor i, i mindst et år, så modtagerlandet reelt bliver deres nye bopæls-land. (FN's udviklingsorganisation UNDP)
2. Begrebet migrantarbejder refererer til et menneske, der er eller har været engageret i en lønnet aktivitet i en stat, hvor han eller hun ikke har statsborgerskab. (FN's konvention)
3. Migrantarbejder er et menneske, der migrerer fra et land til et andet med det formål at få arbejde på anden måde end at være selvstændig. (ILO)
4. Migration er bevægelse af mennesker over internationale grænser. Det har enorm betydning for vækst og fattigdoms-begrænsning i både de oprindelige lande og modtagerlandene. (Verdensbanken)

TOP 10

HER KOMMER MIGRANTERNE FRA (I MILLIONER)

1. Mexico: 11,9
2. Indien: 11,4
3. Rusland: 11
4. Kina: 8,3
5. Ukraine: 6,6
6. Bangladesh: 5,4
7. Pakistan: 4,7
8. Storbritannien: 4,7
9. Filippinerne: 4,3
10. Tyrkiet: 4,3

HER FLYTTER MIGRANTERNE TIL (I MILLIONER)

1. USA: 42,8
2. Rusland: 12,3
3. Tyskland: 10,8
4. Saudi Arabien: 7,3
5. Canada: 7,2
6. Storbritannien: 7,0
7. Spanien: 6,9
8. Frankrig: 6,7
9. Australien: 5,5
10. Indien: 5,4

KILDE: VERDENSBANKEN

